

Uzasadnienie
celu podjęcia uchwały w sprawie
przyjęcia Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Miejskiej Hajnówka na lata 2017-2021

Zgodnie z art 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 z późn. zm.) Rada Miasta biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

Program Aktywności Lokalnej dla miasta Hajnówka na lata 2017 – 2021 służy realizacji działań na rzecz integracji i aktywizacji społecznej oraz rozwiązywania problemów społeczności lokalnej, a także zapewnieniu współpracy i koordynacji działań instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych w celu zaspokojenia potrzeb członków społeczności lokalnej i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu określonych grup społecznych.

Wdrożenie i realizacja Programu Aktywności Lokalnej umożliwi aplikowanie o środki zewnętrzne, w tym środki z funduszy europejskich – m.in. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020.

W związku z powyższym uzasadnione jest przyjęcie niniejszej uchwały.

UCHWAŁA NR .../.../17
RADY MIASTA HAJNÓWKA
z dnia.....2017 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Miejskiej Hajnówka na lata
2017-2021**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446, poz. 1579, poz. 1948, z 2017 r., poz. 730), art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016, poz. 930, poz. 1583, poz. 1948, poz. 2174) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Miejskiej Hajnówka na lata 2017-2021 stanowiący Załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Hajnówka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Jakub Ostapczuk

Załącznik
do uchwały Nr/...../17
Rady Miasta Hajnówka
z dnia 2017 r

Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Miejskiej Hajnówka
na lata 2017 -2021

1. WPROWADZENIE

Poprawa jakości życia, ograniczenie różnic w sytuacji materialnej i społecznej, wyrównywanie dysproporcji w poziomie życia różnych grup społecznych oraz eliminowanie zjawisk związanych z wykluczeniem społecznym stanowią nie tylko podstawowy cel koncepcji rozwoju społeczno-ekonomicznego kraju, ale również priorytet polityki społecznej państw członkowskich Unii Europejskiej. Wykluczenie społeczne to sytuacja, w której dana jednostka będąca członkiem społeczeństwa nie może normalnie uczestniczyć w działaniach obywateli tego społeczeństwa, przy czym ograniczenie to nie wynika z jej wewnętrznych przekonań, ale znajduje się poza kontrolą wykluczonej jednostki. Wykluczenie społeczne jest zjawiskiem wielowymiarowym i w praktyce oznacza niemożność uczestnictwa w życiu gospodarczym, politycznym jak i kulturowym, w wyniku braku dostępu do zasobów, dóbr i instytucji, ograniczenia praw społecznych oraz deprivacji potrzeb, dlatego też instytucje państwowe oraz organizacje pozarządowe od lat pomagają osobom mającym problemy w obszarze życia społecznego, jak również na rynku pracy. Aktualny model polskiej polityki społecznej polega nie tylko na zapewnieniu podstawowych świadczeń z pomocy społecznej, ale również na pracy z klientem skoncentrowanej na podejmowaniu działań aktywizujących społecznie i integrujących osobę wykluczoną ze społecznością lokalną i jej najbliższym otoczeniem.

Program aktywności lokalnej (PAL) jest narzędziem rozwoju form aktywnej integracji służącym aktywizacji społecznej i rozwiązywaniu problemów społeczności lokalnej poprzez prowadzenie działań aktywizacyjnych adresowanych do osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną. Jego wykorzystanie w realizacji lokalnej polityki społecznej umożliwi ośrodkowi pomocy społecznej wypełnianie aktywnej roli inicjatora, koordynatora i animatora środowisk lokalnych. Realizacja Programu Aktywności Lokalnej pozwoli na rozszerzenie oferty pomocy społecznej i rozpropagowanie informacji na ten temat. Wpłynie również na stworzenie pozytywnego wizerunku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hajnówce, dzięki czemu nie będzie postrzegany wyłącznie jako instytucja zaspokajająca materialne potrzeby wąskiej grupy indywidualnych klientów, lecz również jako jednostka inicjująca działania nastawione na zaspokojenie wszelkich potrzeb środowiska lokalnego. Przy wykorzystaniu istniejących sił i zasobów stanie się centrum współpracy i partnerstwa nastawionym na rozwiązywanie autentycznych problemów społecznych.

Podstawą prawną przyjęcia Programu Aktywności Lokalnej jest art. 110 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym Rada Gminy biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej. PAL będzie służył opracowaniu i realizacji projektów aktywności lokalnej skierowanych do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych w ramach Regionalnego Programu

Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014 – 2020 dofinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej IX. Rozwój Lokalny, Działania 9.1 Rewitalizacja społeczna i kształtowanie kapitału społecznego oraz innych środków zewnętrznych.

Założenia niniejszego Programu wynikają z analizy problemów społecznych występujących na terenie Gminy Miejskiej Hajnówka, a przyjęte w nim koncepcje są zgodne z założeniami zawartymi w dokumentach strategicznych, takich jak:

1. Strategia Rozwoju Kraju 2020;
2. Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski;
3. Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020;
4. Strategia Rozwoju Powiatu Hajnowskiego na lata 2015 - 2020;
5. Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji;
6. Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Hajnówka na lata 2013-2021;
7. Strategia Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2020;

Program Aktywności Lokalnej będzie realizowany zgodnie z zasadą pomocniczości przy udziale środków własnych samorządu i finansowania zewnętrznego, w tym ze środków budżetu państwa i funduszy unijnych. Nieodzowna więc jest korelacja Programu z kierunkami strategicznymi określonymi w dokumentach rządowych i wspólnotowych:

1. Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu;
2. Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020;
3. Instrument terytorialny Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność.

W powyższych dokumentach zakłada się realizację działań służących rozwojowi społeczno-gospodarczemu kraju, a co za tym idzie podniesienie jakości życia obywateli. Ważnym elementem w tym zakresie jest budowanie zintegrowanych społeczności, w których każda osoba i rodzina będzie mogła realizować swoje plany i aspiracje życiowe, a w trudnych sytuacjach uzyskiwać niezbędną pomoc i wsparcie ze strony wspólnoty oraz instytucji i organizacji działających w ramach i na rzecz społeczności. Program Aktywności Lokalnej pozwoli na realizację działań umożliwiających udzielanie indywidualnym osobom oraz ich rodzinom pomocy w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych w miejscu zamieszkania lub miejscu pracy, w samoorganizowaniu się i podejmowaniu przez nich wspólnych inicjatyw i przedsięwzięć w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej. Kładzie on nacisk na aspekt samopomocy, którego idea polega na wyzwoleniu i wykorzystaniu wewnętrznych zasobów oraz kompetencji osób, grup oraz społeczności lokalnych

przy wsparciu władz samorządowych.

2. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO WSPARCIEM

Miasto Hajnówka położone jest w północno-wschodniej Polsce, w południowej części województwa podlaskiego, centralnie na terenie powiatu hajnowskiego. Miasto zajmuje obszar 21,29 km². Od wschodu granica miasta wyznaczona jest przez granicę Puszczy Białowieskiej. Na północy, zachodzie i południu miasta graniczy z Gminą Wiejską Hajnówka. Miasto posiada następujące współrzędne geograficzne 23° 28' E i 52° 47' N. Położone jest na szlaku krzyżowania się dróg kołowych i linii kolejowych. Hajnówka oddalona jest od stolicy województwa Białegostoku o 68 km, od Bielska Podlaskiego o 27 km, od Siemiatycz o 66 km. Do przejść granicznych: w Połowcach jest 40 km, a w Białowieży 27 km.

Na terenie miasta zlokalizowany jest jeden Park Miejski przy ulicy Parkowej oraz dwa skwery: Skwer dr Dymitra Wasilewskiego przy ulicy Aleksiego Zina oraz Skwer Plutonowego Bierwiaczonka przy ulicy 3 Maja. Przez Hajnówkę przepływa rzeka Leśna Prawa (132,7 km), która jest rzeką typowo niziną. Swoje źródła ma około 8 km na północ od miasta Hajnówka. Na terenie miasta nie znajdują się żadne naturalne ani sztuczne zbiorniki wodne o większej powierzchni. Na obszarze Niziny Północnopodlaskiej, na której leży Hajnówka, występuje klimat kontynentalny, który charakteryzuje się stosunkowo długą zimą, krótkim przedwiośniem i najkrótszym w Polsce okresem wegetacyjnym roślin (około 180 dni). Podkreślić trzeba również charakterystyczną dla obszaru długość zimy – około 120 dni oraz długość utrzymywania się pokrywy śnieżnej – 90 dni.

3. DIAGNOZA SPOŁECZNA

3.1. Struktura demograficzna.

Tabela 1. Liczba mieszkańców miasta Hajnówka w latach 2014-2016

Rok	2014	2015	2016
Liczba mieszkańców	21548	21381	21148

Źródło: Urząd Miasta Hajnówka Ewidencja Ludności.

Tabela 2. Dane dot. liczby przedszkoli, szkół, placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz innych instytucji dla dzieci na terenie miasta Hajnówka

Rok	2013	2014	2015
liczba przedszkoli	4	4	4
liczba szkół	4	4	4
liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego/świeclic	2	2	2
liczba innych instytucji - poradnie	1	1	1

Źródło: Urząd Miasta Hajnówka Zespół Oświaty, Kultury i Sportu

Tabela 3. Liczba osób bezrobotnych na terenie miasta Hajnówka w latach 2014-2016

Rok	2014	2015	2016
liczba bezrobotnych kobiet	385	334	311
liczba bezrobotnych mężczyzn	449	428	418
Liczba bezrobotnych ogółem	834	762	729

Źródło : Powiatowy Urząd Pracy w Hajnówce.

Z powyższej tabeli jasno wynika, iż poziom bezrobocia w mieście Hajnówka ma tendencje spadkowe. Powodem takiego zjawiska jest emigracja mieszkańców, prace sezonowe poza granicami naszego kraju jak również wyjazdy na stałe bez zamiaru powrotu. Kolejnym z powodów jest młodzież wyjeżdżająca na studia poza nasze miasto, która nie wraca po ukończeniu edukacji wybierając atrakcyjniejszą ofertę zatrudnienia oraz kariery zawodowej.

Spadek dokumentowanego przez PUP bezrobocia powodowany jest również wypłatami z programu 500+ co powoduje, że pracownicy nie godzą się na pracę za minimalne wynagrodzenie, nie rejestrują się w Urzędzie Pracy.

Mając na uwadze powyższe należy podjąć działania umożliwiające takim osobom aktywne włączenie się w życie społeczności lokalnej, jak też zaplanować kierunki działań, by osoby nieaktywne zawodowo mogły w pełni korzystać z systemu wsparcia.

4. GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2015 – 2021.

Program adresowany jest do mieszkańców Gminy Miejskiej Hajnówka i instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Celem Programu jest :

1. zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miejskiej Hajnówka (określono w drodze uchwały tryb powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, powołano Gminny Zespół Interdyscyplinarny; diagnozowano problem przemocy w rodzinie, opracowano i realizowano plan pomocy w indywidualnych przypadkach, rozpowszechniano informacje o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, monitorowano sytuacje rodzin dotkniętych przemocą, dokumentowano działania podejmowane wobec rodzin, w których dochodziło do przemocy, podejmowano działania prewencyjne w środowiskach zagrożonych przemocą, inicjowano interwencje w środowiskach dotkniętych przemocą),
2. zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie; (izolowano sprawców od ofiar, udzielano informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno – edukacyjnych, przeprowadzano rozmowy z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc, kierowano wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)
3. zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie; (udzielano informacji dotyczących bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia, udzielano informacji m.in. na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego, udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy).

4.1. ZESPOŁY INTERDYSCYPLINARNE

W dniu 1 sierpnia 2010 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nałożyła na gminy obowiązek tworzenia zespołów interdyscyplinarnych, których obsługę organizacyjno – techniczną zapewniają ośrodki pomocy społecznej. Zgodnie z przepisami ustawy Rada Miasta Hajnówka Uchwałą Nr VI/30/11 z dnia 30 marca 2011 r. określiła tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania. Burmistrz Miasta Hajnówka Zarządzeniem Nr 44/13 z dnia 11 czerwca 2013 r. powołał i określił skład osobowy zespołu interdyscyplinarnego funkcjonującego na terenie miasta Hajnówka. Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów podejmująca się współpracy celem udzielenia pomocy podopiecznemu lub całej rodzinie. Działania Zespołu skierowane są do rodzin znajdujących się w kryzysie, niewydolnych wychowawczo i ukierunkowane są na rozwiązanie konkretnego problemu w rodzinie. Celem istnienia zespołu interdyscyplinarnego jest działalność profilaktyczna i pomoc rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele instytucji, które zajmują się pomocą rodzinie i mogą mieć wpływ na poprawę jej sytuacji. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy

w rodzinie odbywa narady w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Zespół ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. W roku 2016 odbyło się 5 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego.

4.2. GRUPY ROBOCZE

Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie. Do zadań grup roboczych należy w szczególności: opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin, w której dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin w których dochodzi do przemocy oraz efektów ich działań.

W 2016 r. w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego powołano 48 grup roboczych. Rozpoczęto 48 procedur Niebieskiej Karty plus 10 otwartych procedur z lat ubiegłych. W przeciągu 2016 r. zamknięto 46 procedur, zaś monitoringiem na 2017 r. objęto 12 procedur Niebieskiej Karty.

Tabela 4. Dane dot. liczby interwencji policji i przestępstw popełnionych na terenie miasta Hajnówka

Rok	2014	2015	2016
interwencje policyjne	2182	3051	3237
popełnione przestępstwa	232	327	230

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Hajnówce

Tabela 5. Dane dotyczące zjawiska przemocy na terenie miasta Hajnówka

Rok	2014	2015	2016
liczba rodzin objętych procedurą "niebieskiej karty"	48	55	53
liczba osób objętych programem korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy	1	0	8
liczba osób objętych terapią dla osób doznających przemocy	0	0	0

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Hajnówce

Tabela 6. Zabezpieczenie społeczne

Rok	2014	2015	2016
liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny (liczba dzieci)	25	23	28
liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej	39	41	43
liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej	16	19	12

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hajnówce oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Tabela 7. Powody udzielania pomocy

Rok	2014	2015	2016
ubóstwo	948	931	905
sieroctwo	2	2	3
bezdomność	18	16	17
bezrobocie	630	581	546
niepełnosprawność	287	296	319
długotrwała lub ciężka choroba	173	179	191
przemoc w rodzinie	3	3	6
potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	118	115	119
bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych	145	132	96
brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo - wychowawcze	0	0	0
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	23	21	21
alkoholizm lub narkomania	25	25	28
zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	2	4	3
kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hajnówce

5 . ANKIETA I ANALIZA

W styczniu i lutym 2017 r. przeprowadzono badanie ankietowe na potrzeby Programu Aktywności Lokalnej. Badaniem objęto 245 osób zamieszkałych na terenie miasta Hajnówka. Znaczną część ankietowanych stanowiły kobiety – 62,9 %, mężczyźni – 37,1 %.

84,1% respondentów to osoby w wieku produkcyjnym. Wykształcenie wyższe wykazało 29,6 % badanych. Większość tj. 69,4 % respondentów jest aktywnych zawodowo. Średnią sytuację materialną wykazuje 42,4 % badanych.

Jako miejsce do życia nasze miasto dobrze ocenia 80,8 % respondentów, zaś bezpieczeństwo w mieście dobrze ocenia aż 95,5 % ankietowanych.

Jako mocne strony miasta badani wymienili:

- infrastruktura drogowa, wodociągowo – kanalizacyjna i ciepłownicza;
- tereny zielone, świeże powietrze, dużo miejsc do spacerowania, spokojna okolica;
- położenie przy Puszczy Białowieskiej;
- perspektywa rozwoju turystyki;
- spokojne, sympatyczne miejsce;
- wszędzie blisko;
- bezpieczeństwo;
- czyste ulice;
- wielokulturowość oraz piękno obiektów sakralnych;
- oferta kulturalna w tym Międzynarodowy Festiwal Hajnowskie Dni Muzyki Cerkiewnej;
- profilaktyka przeciw uzależnieniom, pomoc współuzależnionym;
- otwartość i gościnność;
- dobrzy ludzie;
- Park Wodny.

Z analizy przeprowadzonych ankiet wynika, że słabą stroną miasta jest:

- zbyt mała ilość mieszkań socjalnych i komunalnych (nieadekwatna do potrzeb mieszkańców);
- wysokie czynsze mieszkań komunalnych oraz w Spółdzielni Mieszkaniowej;
- zanieczyszczenie powietrza emitowane przez firmę Gryfskand oraz konsekwentne unikanie prac modernizacyjnych przez Zakładzie Węgla Aktywnych;
- podjęcie pracy oraz późniejsze jej utrzymanie;
- brak ofert pracy dla osób młodych;
- brak ofert pracy dla osób z wyższym wykształceniem;
- brak perspektyw zawodowych;
- duża liczba kierowców w starszym wieku;

- brak miejsc do spędzania czasu wolnego;
- wzrost nastrojów nacjonalistycznych (Marsz Żołnierzy Wyklętych, środowiska związane z ONR);
- „brzydki” park miejski (szczególnie fontanna i alejki);
- brak bezpiecznego miejskiego placu zabaw dla dzieci;
- mało zakładów pracy,;
- słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna, gastronomiczna;
- uboga oferta szkół średnich;
- zastój gospodarczy i kulturalny;
- brak sieci gazowej;
- zbyt duża wycinka drzew w mieście;
- zbyt małą ilość miejsc na oddziałach opiekuńczych;
- zbyt mało miejsc do spędzania czasu wolnego dla młodzieży (np. kino, kręgielnia, kawiarnie, dyskoteki itp.);
- ucieczka młodych do większych miast;
- duże kumoterstwo w instytucjach;
- brak ośrodka interwencji kryzysowej;
- brak szpitala dla dzieci;
- słabo udekorowane miasto w okresie świąteczno – noworocznym;
- niezadawalające odśnieżanie miasta;
- starzejące się społeczeństwo;
- brak ścisłego centrum – rynku;
- zbyt mało miejsc parkingowych w centrum miasta;
- małomiasteczkowa mentalność;
- brak wyraźnej i konsekwentnej polityki rozwoju miasta w oparciu o lokalne potencjały;
- słabe skomunikowanie z resztą Polski;
- brak ruchu bezwizowego i komunikacji z Białorusią;
- bezradność życiowa mieszkańców, niechęć do zmiany.

Z badania wynika, że wg mieszkańców miasta Hajnówka najważniejszymi problemami społecznymi są: ubóstwo/bezrobocie, niewystarczająca infrastruktura i system opieki nad osobami starszymi, uzależnienia, trudna sytuacja kobiet na rynku pracy, brak poradnictwa psychologiczno – prawnego, bezradność opiekuńczo – wychowawcza.

6. ODBIORCY PROGRAMU

Identyfikacja profilu społecznego środowiska lokalnego oraz osób objętych działaniami PAL dokonana została w oparciu o wyniki diagnozy problemów społecznych, jak również poprzez

rozpoznanie potrzeb w terenie. Działania w ramach Programu Aktywności Lokalnej będą skierowane do mieszkańców Hajnówki - członków społeczności lokalnej, w szczególności do osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Programem będą objęte dwa rodzaje społeczności:

1. Społeczność lokalna terytorialna w której podstawowym wyróżnikiem jest łączące mieszkańców terytorium zamieszkania, o określonym obszarze /społeczność lokalna: gminy, sołectwa/.
2. Społeczność lokalna kategoriałna – środowiska osób o podobnych potrzebach, problemach, dysfunkcjach, ograniczeniach /osoby bezrobotne, osoby nie pozostające w zatrudnieniu, osoby długotrwale chore, osoby lub rodziny z występującą niepełnosprawnością, rodziny wielodzietne, rodziny niepełne/.

Adresatami Programu są osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym oraz otoczenie tych osób – wszystkie osoby z najbliższego środowiska, których udział jest niezbędny dla skutecznego wsparcia osób z grup defaworyzowanych.

Odbiorcami działań są w szczególności osoby i rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, w tym: osoby bezrobotne, nieaktywne zawodowo bądź niepracujące, osoby długotrwale chore, osoby z niepełnosprawnością, rodziny w których występuje bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności rodziny wielodzietne, niepełne oraz z potrzebą ochrony macierzyństwa.

Wsparciem w programie zostaną objęte w szczególności osoby wymagające szczególnego zaangażowania ze względu na ograniczoną samodzielność: osoby z niepełnosprawnością, dzieci, młodzież, osoby starsze, kobiety zagrożone problemem przemocy w rodzinie.

Zgodnie z diagnozą społeczną i rozeznaniem potrzeb w terenie, działania Programu skierowane będą również do innych grup i środowisk funkcjonujących na terenie miasta Hajnówka, które ze względu na stopień problemów jak też i specyfikę profilu społecznego będą zaliczane do grup lub środowisk defaworyzowanych; wymagających wsparcia, a których potrzeba włączenia w proces działań aktywnej integracji wyniknie w trakcie realizacji PAL.

7. CELE PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ.

1. Celem nadrzędnym Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Miejskiej Hajnówka, jest zwiększenie aktywności oraz integracji społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem grup defaworyzowanych i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym - poprzez rozwiązywanie problemów lokalnych oraz eliminację czynników prowadzących do wykluczenia społecznego i przeciwdziałanie temu zjawisku we wszystkich obszarach życia społecznego przy aktywnym włączeniu członków lokalnej społeczności. Działania PAL mają doprowadzić w

końcowym rezultacie do podniesienia poziomu i jakości życia mieszkańców.

2. Cele szczegółowe:

- 1) Stworzenie warunków dla powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej.
- 2) Wsparcie postaw obywatelskich, poprzez zwiększenie kompetencji społecznych.
- 3) Promocja działań prospołecznych, edukacja oraz dostęp do informacji o uprawnieniach.
- 4) Poprawa jakości życia, poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych.
- 5) Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia, w szczególności w oparciu o instrumenty społeczne, zawodowe, edukacyjne i zdrowotne aktywnej integracji.
- 6) Poprawa funkcjonowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

3. Przewidywane rezultaty:

- 1) Integracja społeczności lokalnej i grup społecznych oraz zwiększenie ich aktywności.
- 2) Poprawa funkcjonowania osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem oraz zmniejszenie obszaru wykluczenia społecznego.
- 3) Skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystanie istniejących zasobów do realizacji polityki integracji społecznej.
- 4) Podwyższenie jakości realizowanych działań środowiskowych oraz inicjowanie nowych form i metod pracy.
- 5) Wzrost poczucia przynależności do danej społeczności i odpowiedzialności mieszkańców za procesy w niej zachodzące.
- 6) Usprawnienie przepływu i dostępu do informacji podnoszących kompetencje społeczne.

8. KIERUNKI DZIAŁAŃ PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ.

Zakłada się, że w ramach programu będą realizowane projekty inicjowane i współorganizowane przez lokalne społeczności, w oparciu o zasady:

1. Otwartości instytucji publicznych na potrzeby środowiska lokalnego.
2. Wykorzystania zasobów instytucjonalnych i społecznych.
3. Angażowania i aktywizowania lokalnej społeczności w zakresie podejmowania działań środowiskowych.
4. Kierowania działań w pierwszej kolejności do osób i grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz do ich otoczenia, stałego monitorowania potrzeb środowiska społecznego.

W celu realizacji działań na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów społeczności lokalnej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce będzie prowadził

współpracę i koordynował działania dla zaspokajania potrzeb członków społeczności lokalnej. Koncentracja działań w jednej instytucji, przy zaangażowaniu we współpracę innych służb i instytucji, pozwala na usprawnienie przepływu informacji, kompleksowe ujmowanie indywidualnych problemów i dostosowanie oferty pomocowej do faktycznych potrzeb klienta. Bardzo istotne jest pozyskiwanie kolejnych partnerów oraz rozwijanie współpracy z podmiotami, które już zaangażowane są w różnorodne działania na rzecz osób i rodzin wymagających wsparcia.

W ramach programu realizowane będą instrumenty aktywnej integracji skierowane do społeczności lokalnej, w szczególności w zakresie:

1. aktywizacji społecznej - ukierunkowanej na nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej, w tym środowiskowa praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych oraz wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci;
2. aktywizacji zawodowej - której celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy, pomoc w utrzymaniu zatrudnienia;
3. aktywizacji edukacyjnej - zmierzającej do wzrostu poziomu wykształcenia, dostosowania wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy;
4. aktywizacji zdrowotnej, o charakterze uzupełniającym, w zakresie eliminowania lub łagodzenia barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.

Podstawowe metody pracy wykorzystywane przy realizacji programu:

- badanie potrzeb i problemów mieszkańców,
- promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną,
- współdziałanie instytucji samorządowych z instytucjami pozarządowymi i lokalną społecznością,
- wspieranie lokalnych inicjatyw i lokalnych liderów,
- umożliwienie dostępu do informacji i konsultacji,
- organizowanie i wspieranie rozwoju edukacji społecznej i obywatelskiej, wolontariatu, grup samopomocowych, edukacyjnych i innych,
- tworzenie partnerstw i promowanie pracy w partnerstwie,
- poszukiwanie alternatywnych środków na finansowanie lokalnych inicjatyw z innych źródeł niż dochody gminy,
- inne działania wynikające z aktualnych potrzeb, zgodne z celami programu.

9. ZASOBY NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA ZAŁOŻONYCH CELÓW PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ.

1. Znajomość potrzeb i problemów społecznych poprzedzona dokonywaniem bieżącej analizy i oceny zjawisk oraz procesów społecznych.
2. Profesjonalny i wykwalifikowany zespół pracowników ośrodka.
3. Deklaracja współpracy ze strony instytucji i organizacji pozarządowych.

10. SZCZEGÓŁOWY OPIS PLANOWANYCH DZIAŁAŃ W RAMACH PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ.

Program ma charakter otwarty, natomiast na podstawie analizy potrzeb i problemów występujących w środowisku lokalnym, będzie występowała możliwość realizowania projektów ukierunkowanych na wskazane obszary problemowe.

W oparciu o analizę potrzeb oraz zasobów instytucjonalnych i kadrowych, możliwe będzie zaplanowanie działań aktywnej integracji, w oparciu o dobór instrumentów aktywnej integracji: społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej. Planowane jest aktywizowanie środowisk lokalnych oraz angażowanie mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów, w oparciu o współpracę z zainteresowanymi podmiotami. Zakłada się zapewnienie niezbędnego wsparcia instytucjonalnego i poradnictwa specjalistycznego przy realizacji zamierzonych działań.

Szczegółowy plan działań będzie wynikał z przygotowanych projektów, które realizował będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce. Podstawą planowania działań są założone cele i kierunki działań wynikające z diagnozy potrzeb społecznych, dając możliwość szczegółowego opisu działań gwarantującą skuteczną interwencję.

10.1. DZIAŁANIA W RAMACH PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ.

1. Badanie problemów oraz potrzeb mieszkańców:
 - 1) ankiety dla społeczności lokalnej,
 - 2) spotkania z radnymi ,
 - 3) sporządzanie raportu z diagnozy stanowiącej integralną część strategii.
2. Organizacja i dopasowanie wsparcia w zależności od indywidualnych potrzeb mieszkańców:
 - 1) przygotowanie projektów, w tym projektów socjalnych,
 - 2) przygotowanie projektów i złożenie wniosków do LGD (w tym: finansowanych ze środków EFS).
3. Organizowanie i wspieranie rozwoju edukacji społecznej:

- 1) prowadzenie działań metodą organizowania społeczności lokalnej (dalej zwaną metodą OSL) przez animatora lokalnego/pracownika socjalnego zatrudnianego w ramach projektu realizowanego ze środków EFS.
4. Realizacja projektów na rzecz integracji społecznej we współpracy ze społecznością lokalną z wykorzystaniem metod OSL /przygotowanie projektów i złożenie wniosków do LGD, finansowanych ze środków EFS oraz innych.
5. Realizowanie, promowanie i wspieranie projektów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną (opracowywanie i realizacja projektów socjalnych we współpracy z lokalną społecznością realizujących tematy społecznie ważne tj. przemoc, pomoc osobom niesamodzielnym oraz aktywizacja młodzieży poprzez organizację wolontariatu).
6. Organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym (organizacja wydarzeń, spotkań, imprez, festynów, pikników integrujących społeczności lokalne).
7. Działania ukierunkowane na rozwój i podniesienie samooceny osób i grup społecznych, w szczególności grup defaworyzowanych (przygotowanie projektów i złożenie wniosków do LGD, finansowanych ze środków EFS w ramach działań aktywnej integracji z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji).
8. Działania nakierowane na odbudowę i podtrzymywanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania osób i grup społecznych, w szczególności grup defaworyzowanych (reintegracja społeczna - przygotowanie projektów i złożenie wniosków do LGD, finansowanych ze środków EFS w ramach działań aktywnej integracji z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji).
9. Działania ukierunkowane na podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy osób i grup społecznych, w szczególności grup defaworyzowanych (reintegracja zawodowa - przygotowanie projektów i złożenie wniosków do LGD, finansowanych ze środków EFS w ramach działań aktywnej integracji z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji).
10. Upowszechnienie działań uwzględniających otwartość instytucji samorządowych na współpracę z innymi instytucjami samorządowymi, instytucjami pozarządowymi i lokalną społecznością (podjęcie partnerskiej współpracy na rzecz realizacji PAL, zawieranie partnerstw w kierunku prowadzenia działań wynikających z potrzeb lokalnej społeczności).
11. Współrealizacja projektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalne społeczności, wspieranie organizacyjne lokalnych inicjatyw (prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych oraz działań animacyjnych przez pracownika socjalnego - animatora lokalnego mających na celu współpracę z lokalną społecznością w zakresie realizacji przedsięwzięć inicjowanych przez liderów lokalnych, współpraca w pozyskaniu środków finansowych).

12. Wspieranie lokalnych liderów poprzez pomoc techniczną i dostęp do informacji (prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych oraz działań animacyjnych metodą OSL, mających na celu zapewnienie edukacji – szkoleń, warsztatów zgodnie z występującymi potrzebami tematycznymi).

13. Wspieranie rozwoju informacji obywatelskiej, wolontariatu, grup samopomocowych (prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej oraz działań animacyjnych metodą OSL – organizacja spotkań informacyjnych z zakresu aktualnej tematyki z zakresu życia społecznego itp.; organizacja wolontariatu młodzieżowego).

14. Działania prorodzinne ukierunkowane na zmniejszenie dysfunkcyjności rodzin oraz poprawę relacji w rodzinie (prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej, zapewnienie specjalistycznego wsparcia indywidualnego oraz grupowego z zakresu poradnictwa i terapii specjalistycznej - przygotowanie projektów, projektów socjalnych (w tym: finansowanych ze środków EFS).

11. SPOSOBY I METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU

W ramach Programu Aktywności Lokalnej przewiduje się zastosowanie:

1. Środowiskowej pracy socjalnej – działania skierowane do społeczności lokalnej ukierunkowane na wspomaganie rozwoju, aktywizowanie, inspirowanie do pozytywnych zmian; mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

2. Instrumentów aktywnej integracji - szereg instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i zawodowej, o których mowa w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020:

- 1) instrumenty aktywnej integracji o charakterze społecznym,
- 2) instrumenty aktywnej integracji o charakterze zawodowym,
- 3) instrumenty aktywnej integracji o charakterze edukacyjnym,
- 4) instrumenty aktywnej integracji o charakterze zdrowotnym.

3. Działań o charakterze środowiskowym– inicjatywy integrujące, obejmujące między innymi: wsparcie działań indywidualnych oraz programów środowiskowych np.: spotkania z grupami docelowymi, edukację społeczną i obywatelską, spotkania, konsultacje, organizowanie i inspirowanie do udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturowym, sportowym, ekologicznym, turystycznym. Działania te mają na celu budowanie i umacnianie świadomości obywatelskiej oraz inicjowanie aktywności na rzecz społeczności lokalnej poprzez edukację obywatelską.

12. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ W RAMACH REALIZACJI PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ.

Realizację Programu przewiduje się na lata 2017-2021. Program ma charakter otwarty, natomiast na podstawie analizy potrzeb i problemów występujących w środowisku lokalnym, będzie występowała możliwość realizowania projektów ukierunkowanych na wskazane obszary.

Dane dotyczące sytuacji społeczno-zawodowej oraz potrzeb i problemów mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem osób i rodzin korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hajnówce gromadzone są na bieżąco w ramach działalności Ośrodka.

W oparciu o analizę potrzeb oraz zasobów instytucjonalnych i kadrowych, możliwe będzie zaplanowanie działań aktywnej integracji, w oparciu o dobór instrumentów aktywnej integracji: społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej.

Priorytetowym jest aktywizowanie środowisk lokalnych oraz angażowanie mieszkańców, do udziału w rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów, w oparciu o współpracę z podmiotami zaangażowanymi w realizację PAL. Zakłada się zapewnienie niezbędnego wsparcia instytucjonalnego i poradnictwa specjalistycznego przy realizacji zamierzonych działań.

Planowane do zrealizowania działania, prowadzone są w zakresie bieżącej działalności podmiotów realizujących PAL jak i też będą inicjowane nowe działania, prowadzenie których jest wynikiem bieżących potrzeb społeczności lokalnych.

12.1 DZIAŁANIA I HARMONOGRAM REALIZACJI PAL.

1. Badanie problemów oraz potrzeb mieszkańców (ankietowanie społeczności lokalnej, sporządzanie raportu z diagnozy);

1) harmonogram: 2 razy - na początku realizacji programu oraz w 2021 roku,

2) realizatorzy: MOPS w Hajnówce we współpracy z pozostałymi realizatorami programu,

3) finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek.

2. Przygotowanie projektów finansowanych ze środków EFS i złożenie wniosków do LGD,

1) harmonogram: wniosek w okresie realizacji PAL,

2) realizatorzy: MOPS we współpracy z organizacjami pozarządowymi,

3) finansowanie: środki EFS.

3. Wsparcie i promowanie postaw prospołecznych (prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych, oraz działań animacyjnych metodą OSL),

1) harmonogram: przez cały okres trwania programu,

2) realizatorzy: MOPS we współpracy z pozostałymi realizatorami programu,

3) finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek.

4. Organizowanie i wspieranie rozwoju edukacji społecznej (prowadzenie działań metodą OSŁ),

1) harmonogram: przez cały okres trwania programu,

2) realizatorzy: MOPS we współpracy z pozostałymi realizatorami programu,

3) finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek.

5. Realizowania, promowanie i wspieranie projektów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną (opracowywanie i realizacja projektów socjalnych we współpracy z lokalną społecznością realizujących tematy społecznie ważne)

1) harmonogram: jedno wydarzenie rocznie,

2) realizatorzy: MOPS we współpracy z pozostałymi realizatorami programu oraz liderami lokalnymi,

3) finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek oraz środków pozyskanych od sponsorów i innych,

6. Organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym /organizacja wydarzeń, spotkań, imprez, pikników integrujących społeczności lokalne/,

1) harmonogram: jedno wydarzenie rocznie,

2) realizatorzy: MOPS we współpracy z pozostałymi realizatorami programu oraz społecznościami lokalnymi,

3) finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek oraz środków pozyskanych od sponsorów i inne,

7. Działania ukierunkowane na rozwój i podniesienie samooceny osób i grup społecznych, w szczególności grup defaworyzowanych (przygotowanie projektów i złożenie wniosków do LGD, finansowanych ze środków EFS w ramach działań aktywnej integracji z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji);

1) harmonogram: dwa wnioski w okresie realizacji PAL /zgodnie z ogłaszanym naborem/,

2) realizatorzy: MOPS we współpracy z organizacjami pozarządowymi,

3) finansowanie: środki Europejski Fundusz Społeczny.

8. Działania nakierowane na odbudowę i podtrzymywanie umiejętności uczestniczenie w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania osób i grup społecznych, w szczególności grup defaworyzowanych (reintegracja społeczna /przygotowanie projektów i złożenie wniosków do LGD, finansowanych ze środków EFS w ramach działań aktywnej integracji z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji),

1) harmonogram: dwa wnioski w okresie realizacji PAL /zgodnie z ogłaszanym naborem/,

2) realizatorzy: MOPS we współpracy z organizacjami pozarządowymi,

3) finansowanie: środki Europejski Fundusz Społeczny.

9. Działania ukierunkowane na podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy osób i grup społecznych, w szczególności grup defaworyzowanych (reintegracja zawodowa - przygotowanie projektów i złożenie wniosków do LGD, finansowanych ze środków EFS w ramach działań aktywnej integracji z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji),

1) harmonogram: dwa wnioski w okresie realizacji PAL /zgodnie z ogłaszanym naborem/,

2) realizatorzy: MOPS we współpracy z organizacjami pozarządowymi,

3) finansowanie: środki Europejski Fundusz Społeczny.

10. Upowszechnienie działań uwzględniających otwartość instytucji samorządowych na współpracę z innymi instytucjami samorządowymi i instytucjami pozarządowymi oraz lokalną społecznością (podjęcie partnerskiej współpracy na rzecz realizacji PAL, zawieranie partnerstw w kierunku prowadzenia działań wynikających z potrzeb lokalnej społeczności),

1) Harmonogram:

- utworzenie partnerstwa na rzecz realizacji PAL,

- zorganizowanie spotkań szkoleniowo informacyjnych na temat partnerstwa skierowane do liderów lokalnych społeczności, (LGD)

2) realizatorzy: MOPS we współpracy z pozostałymi realizatorami programu,

3) finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek.

11. Współrealizacja projektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalne społeczności oraz wspieranie organizacyjne lokalnych inicjatyw (prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych oraz działań animacyjnych przez animatora lokalnego-pracownika socjalnego mających na celu współpracę z lokalną społecznością w zakresie realizacji przedsięwzięć inicjowanych przez liderów lokalnych, współpraca w pozyskaniu środków finansowych);

1) harmonogram: realizacja min. 2 projektów w okresie trwania programu,

2) realizatorzy: MOPS we współpracy z pozostałymi realizatorami programu,

3) finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek, środków pozyskanych od fundacji, stowarzyszeń oraz pochodzących od sponsorów a także pozyskane w ramach EFS.

12. Wspieranie lokalnych liderów poprzez pomoc techniczną i dostęp do informacji (prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych oraz działań animacyjnych metodą OSL mających na celu zapewnienie edukacji – szkoleń, warsztatów zgodnie z występującymi potrzebami tematycznymi);

1) harmonogram: przez cały okres trwania programu,

2) realizatorzy: MOPS we współpracy z pozostałymi realizatorami programu,

3) finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek.

13. Wspieranie rozwoju informacji obywatelskiej, wolontariatu, grup samopomocowych, grup edukacyjnych (prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej oraz działań animacyjnych metodą OSŁ – organizacja spotkań informacyjnych z zakresu aktualnej tematyki z zakresu życia społecznego itp., organizacja wolontariatu młodzieżowego;

1) harmonogram: przez cały okres trwania programu, podjęcie działań utworzenia jednej z grup /w szczególności grupy wolontariatu/ w zależności od występujących potrzeb

2) realizatorzy: MOPS we współpracy z pozostałymi realizatorami programu,

3) finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek oraz ze środków EFS.

14. Działania prorodzinne ukierunkowane na zmniejszenie dysfunkcyjności rodzin oraz poprawę relacji w rodzinie (prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej, zapewnienie specjalistycznego wsparcia indywidualnego oraz grupowego z zakresu poradnictwa i terapii specjalistycznej - przygotowanie projektów, projektów socjalnych (w tym: finansowanych ze środków EFS);

1) harmonogram: przez cały okres trwania programu, przygotowanie projektu do LGD,

2) realizatorzy: MOPS we współpracy z pozostałymi realizatorami programu,

3) finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek oraz środków pochodzących od sponsorów oraz ze środków EFS.

13. PRZEWDYWANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

1. integracja społeczności lokalnej i grup społecznych, w szczególności osób z grup defaworyzowanych, wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym;

2. zmniejszenie obszaru ubóstwa i dysproporcji w dostępie do usług publicznych i zatrudnienia;

3. rozwój społeczno – gospodarczy;

4. wzrost poczucia przynależności do danej społeczności i odpowiedzialności mieszkańców za procesy w niej zachodzące;

5. wzrost zaangażowania mieszkańców, w tym młodzieży w życie społeczne;

6. stworzenie płaszczyzny udziału mieszkańców w proces rozwiązywania indywidualnych i lokalnych problemów;

7. zmiana postaw społeczności lokalnych wobec osób i grup defaworyzowanych;

8. zmniejszenie obszaru wykluczenia społecznego;

9. podniesienie umiejętności społecznych grup i osób ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym;

10. nabycie umiejętności społecznych, zwiększenie motywacji do działania i poszukiwania pracy;

11. poprawa funkcjonowania społecznego;

12. poprawa funkcjonowania oraz aktywizacja osób wykluczonych społecznie; w tym także aktywizacja na rynku pracy;
13. zdiagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnych, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz planowanie i realizacja zadań w odpowiedzi na realne potrzeby mieszkańców;
14. stały monitoring potrzeb środowiska lokalnego;
15. realizacja projektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalne społeczności;
16. planowanie i realizacja projektów za rzecz społeczności lokalnej stanowiących odpowiedź na ich realne potrzeby;
17. podwyższenie jakości działań środowiskowych w tym inicjowanie nowych form i metod pracy dostosowanych do potrzeb oraz możliwości grup i społeczności lokalnych;
18. skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystanie istniejących zasobów ukierunkowane na realizację polityki integracji społecznej;
19. wzrost zaangażowania organizacji lokalnych w zakresie podejmowania działań środowiskowych;
20. usprawnienie przepływu i dostępu do informacji;
21. wzajemne poznawanie się różnych instytucji oraz wymiana doświadczeń między nimi, przenoszenie doświadczeń i wiedzy;
22. dostęp do metod działania innych instytucji, do dodatkowej wiedzy i umiejętności, co umożliwia generowanie większej liczby pomysłów;
23. wzmocnienie własnej skuteczności poprzez wspólne działanie.

Wszelkie zakładane rezultaty przyczynią się do nabycia umiejętności umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie, w tym na rynku pracy; przez osoby biorące udział w PAL.

14. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizacja Programu oparta jest na partnerstwie i współpracy w zakresie organizowania na terenie Gminy Miejskiej Hajnówka przedsięwzięć wykorzystujących aktywne formy pomocy. Głównym realizatorem i koordynatorem Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Miejskiej Hajnówka jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce. Współrealizatorami są podmioty, instytucje i organizacje działające w sferze polityki społecznej miasta kultury, oświaty, zdrowia, przedsiębiorczości gospodarczej, które w ramach swoich kompetencji posiadają możliwości wspierania inicjatyw społecznych, tworzenia poczucia przynależności do danej społeczności oraz mobilizowania i wspierania rozwoju jednostki, grupy i społeczności lokalnej:

1. Urząd Miasta Hajnówka;
2. Jednostki organizacyjne gminy;
3. Placówki edukacyjne (szkoły, przedszkola);
4. Placówki kulturalne (biblioteki);
5. Organizacje pozarządowe;
6. Komenda Powiatowa Policji;
7. Zakłady opieki zdrowotnej;
8. Społeczności lokalne;
9. Parafie;
10. Związki wyznaniowe.

Przewiduje się zawieranie partnerstw na rzecz realizacji Programu Aktywności Lokalnej z każdą gminą z terenu powiatu hajnowskiego, inną jednostką samorządową z powiatu, województwa, kraju oraz innymi podmiotami zainteresowanymi partnerstwem z kraju i zagranicy.

15. FINANSOWANIE PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Przewiduje się, że działania realizowane w ramach Programu Aktywności Lokalnej będą finansowane z następujących źródeł:

1. środków pochodzących z budżetu gminy;
2. środków własnych podmiotów zaangażowanych w realizację działań w ramach realizacji PAL;
3. środków pochodzących z budżetu państwa;
4. środków z funduszy Unii Europejskiej;
5. środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych, w tym darowizny i sponsoring.

16. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring będzie prowadzony na bieżąco przez realizatorów PAL, a jego celem będzie ustalenie skuteczności podejmowanych działań oraz stosowanych metod pracy dążących do osiągnięcia zamierzonych rezultatów. Prowadzona analiza pozwoli na ocenę oczekiwanych wyników już przyjętych zadań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami na bieżąco będą dokonywane zmiany w przyjętych założeniach i/ lub metodach pracy, co umożliwi osiągnięcie jak najlepszych rezultatów.

Corocznie (począwszy od 2018 roku), będą sporządzane sprawozdania z realizacji Programu Aktywności Lokalnej, które zostaną przedstawione Burmistrzowi Miasta Hajnówka w ramach informacji sprawozdawczej z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hajnówce. Po zakończeniu realizacji PAL zostanie przygotowany raport końcowy podsumowujący całość podejmowanych działań, w którym zostanie dokonana ocena wykonywanych czynności oraz

rezultaty, jakie one przyniosły. Wskazane zostaną również działania, metody i formy, które powinny być kontynuowane w latach następnych.